

تهدیدات مواجهه از طرف گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان

جبهه متحد افغانستان

کمیسیون استخبارات

تاریخ ۵ ماه جون سال ۲۰۲۴

تحلیل تهدید

آغاز خلافت معاصر

در ماه دسمبر سال ۱۹۹۶، تعداد زیادی از شهروندان قندهار در مسجد مبارک خرقه، جایی که چین پیغمبر اکرم حضرت محمد (ص) نگهداری می شود، گرد هم آمدند تا در مراسمی که در آن ملا محمد عمر مجاهد به حیث امیرالمؤمنین اعلام شد، اشتراک کنند. ملا محمد عمر مجاهد با بلند کردن خرقه مبارک، امیرالمؤمنین اعلام شد. حامیان او با صدای بلند نعره تکبیر زدند، برخی گریه کردند و برخی دیگر این لحظه تاریخی را با خوشی تجلیل کردند. به همین ترتیب، رهبری جهانی مسلمانان پس از ۷۰ سال دوباره آغاز شد. آخرین خلافت مسلمانان، زمانی که ترک ها کشور خود را در سال ۱۹۲۴ به جمهوریت تبدیل کرد، از بین رفت.

یک تعداد مهمانان عرب از جمله ابو مصعب الزرقاوی، الظواهری و همچنین ابراهیم عواد ابراهیم البدری السامرایی، جوان که بعداً به ابوبکر البغدادی مشهور شد، معمار اصلی این مراسم یعنی اسامه بن لادن، را همراهی می کردند، و در مراسم تاجگذاری رهبر جدید مسلمانان در شهر قندهار افغانستان اشتراک کردند. بغدادی با دیدن رهبران مختلف، از جمله اعضای القاعده، که با ملا محمد عمر بیعت خود را اعلان کردند، بسیار متأثر شد. سالهای بعد، خلافت یک بار دیگر در ماه جون سال ۲۰۱۴ در عراق آغاز شد. بعداً، بسیاری از این دوستان اسامه بن لادن از جمله البغدادی، زرقاوی، ظواهری و دیگران به رهبران مهم تروریسم در کشورهای مسلمان مبدل شدند.

مفهوم خلافت در قرآن عظیم الشأن واضح شده است و به انسان راجع میشود که به عنوان خلیفه یا نماینده الله روی زمین تعیین شده باشد. پس از رحلت پیغمبر اکرم حضرت محمد (ص)، ابوبکر صدیق به جانشینی او تعیین شد و به عنوان خلیفه الرسول الله (جانشین پیغمبر الله) نامیده شد. بعداً، سه صحابه دیگر نیز این لقب را کسب کردند و به خلفای راشدین (خلفای واقعی) مشهور شدند.

ارکان اصلی خلافت عبارت اند از:

- الف: شورا (مشاوره)
- ب: اجماع جامعه اسلامی،
- ج: بیعت

روش این کار در زمان خلفای راشدین، طوری بود که شورا ارزیابی خود را انجام می داد که کدام شخص باید کاندید یا نامزد این مقام باشد، مردم اول اجماع یا رأی خود را می دادند و پس از تعیین خلیفه، بیعت خود را از خلیفه برای حمایت او اعلان میکردند. برعکس این عرف، خلفای بعدی به دلیل نقض کردن اصل اجماع در جوامع مسلمانان و انتقال این مقام از یک فرد به فرد دیگر به عنوان حکومت سلطنتی، نامشروع و ناروا

محسوب می شدند. رهبران مذهبی اهل تشیع به این باور هستند که خلیفه باید از نسب حضرت محمد مصطفی (ص) باشد، در حالی که اکثریت رهبران مذهبی اهل سنت با دیدگاهی وسیع تر معتقدند که خلیفه می تواند از قبیله قریش، که قبیله حضرت محمد (ص) نیز بوده است، باشد.

اما زمانی که سلطان سلیم (پادشاه اول) در سال ۱۵۱۷ آخرین خلیفه عباسی ها را در قاهره شکست داد، لقب خلیفه و امیرالمومنین را بدست آورد. این لقب تا پایان خلافت در سال ۱۹۲۴ برای حاکمان ترک استفاده میشود.

سرچشمه گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان در جنوب آسیای مرکزی

پس از تأسیس خلافت توسط ابوبکر البغدادی در عراق در ماه اگست سال ۲۰۱۴، حافظ سیدخان، یکی از رهبران ناراضی تحریک طالبان پاکستان (TTP) و حلقه اصلی او با داعش بیعت کردند و به همین ترتیب، دولت اسلامی - ولایت خراسان را تأسیس کردند. آنها دولت اسلامی ولایت خراسان را در ولایت شرقی افغانستان، در ننگرهار اعلام کردند. رابطه این دو گروه ایدیالوژیکی و فکری است. گروه دولت اسلامی خراسان در بعضی موارد مستقلانه فعالیت میکند، اما حملات بزرگ را علیه رقیب ایدیالوژیک خود، یعنی جوامع شیعه، در ایران و افغانستان هماهنگ می کنند. پس از کشته شدن حافظ سیدخان در حمله هوایی طیاره بی پیلوت آمریکایی در سال ۲۰۱۶ و سپس عملیات نظامی توسط نیروهای خاص افغان و آمریکایی، توانایی ها و ظرفیت های گروه دولت اسلامی خراسان شدیداً کاهش یافت. اما این گروه هرگز به طور کامل نبود نشد و با رهبری جدید دوباره ظهور کرد. گروه دولت اسلامی در جذب نیرو از کشورهای مختلف در جنوب آسیا مرکزی موفق بوده است. مطابق معلومات جبهه متحد افغانستان، در حال حاضر اتباع ۱۲ کشور مختلف در این گروه فعالیت دارند. اگرچه تعداد آنها کمتر از گروه اصلی داعش است، اما با این حال توانسته اند حملات تروریستی بزرگ را علیه نیروها و مردم افغانستان انجام دهند. تا پایان سال ۲۰۱۹، گروه دولت اسلامی - خراسان در میدان نبرد شکست خورده، به شبکه های کوچک تقسیم شده بود و قادر به انجام حملات تروریستی بزرگ نبود.

در سال ۲۰۱۹، زمانی که آمریکا و طالبان وارد مذاکرات جدی شدند، سراج الدین حقانی، رهبر شبکه حقانی و سرپرست فعلی وزارت امور داخله طالبان تصمیم گرفت که گروه دولت اسلامی خراسان را در حفظ کمپاین تروریسم علیه نیروهای آمریکایی و افغان حمایت کند. این تصمیم وی بعداً برای فعالیت، حضور دائمی و توسعه گروه داعش خراسان در منطقه بسیار گران تمام خواهد شد. این اقدام نه تنها روحیه آنها را تقویه کرد، بلکه به آنها روح تازه بخشید. در آن زمان، سراج الدین حقانی میخواست که حملات این گروه علیه نیروهای افغان و آمریکایی را زیر چتر گروه دولت اسلامی خراسان ادامه دهد، زیرا مذاکرات بین طالبان افغان و آمریکایی ها جریان داشت، و هدف این بود که حملات طالبان علیه نیروهای آمریکایی متوقف شود، تا در مقابل، ایالات متحده آمریکا به آنها حمله نکند، که این همه با معامله دوحه به پایان رسید. با این اقدام، نه تنها حملات بالای افغانها متوقف نشد، بلکه طالبان از لست حملات و اهداف آمریکا خارج شدند. رهبری

کنونی گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان اصلاً همان طالبان دیروز هستند و این روند هنوز هم ادامه دارد. همانطوریکه اعضای القاعده در حال پیوستن به گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان هستند، طالبان ناراضی نیز در حال پیوستن به این گروه هستند. گروه دولت اسلامی خراسان و طالبان از نظر افکار تفاوت زیاد با هم ندارند، اما اهداف و روش های عملیاتی آنها متفاوت است. هر دوی آنها افراطی ترین تفسیر شریعت را برای رسیدن به اهداف سیاسی خود از طریق خشونت اختیار کرده اند.

وضعیت امروزی گروه دولت اسلامی در ولایت خراسان

پس از سقوط جمهوریت در افغانستان، حدوداً ۱۸۰۰ نفر از اعضای گروه دولت اسلامی خراسان از زندان های مختلف کشور آزاد شدند و دوباره به صفوف خود پیوستند، که در آن اسلم فاروقی، رهبر گروه دولت اسلامی در ولایت خراسان که در سال ۲۰۲۰ توسط نیروهای افغان دستگیر شده بود، نیز شامل است. گمان می رفت که عبدالله اورکزی، معروف به اسلم فاروقی، شش ماه پس از آزاد شدن در ولایت جوزجان افغانستان به شکل مرموز کشته شده است، اما پس از حملات مسکو در ماه اپریل سال جاری میلادی، به شکل مرموز در ایالت بلوچستان پاکستان ظاهر شد.

رهبر جدید دولت اسلامی خراسان، داکتر ثناءالله غفاری، که به شهاب المهاجر معروف بود، قبلاً در شبکه حقانی فعالیت می کرد و در سال ۲۰۱۹ برای حمایت حملات تروریستی در کابل به گروه دولت اسلامی خراسان پیوست. زیرا در آن زمان آمریکایی ها و طالبان برای کاهش خشونت ها به توافق رسیده بودند، شبکه حقانی از حملات گروه دولت اسلامی خراسان در کابل حمایت می کرد تا متهم به نقض توافق با آمریکایی ها نشود و شهاب المهاجر یکی از کسانی بود که از شبکه حقانی به گروه دولت اسلامی خراسان منتقل شد تا حملات خود را علیه دولت افغانستان افزایش دهد.

رهبری گروه دولت اسلامی خراسان در یک سلسله عملیات و اقدامات نیروی های افغان و متحدان آمریکایی آنها شکست داده شد. از جمله این اقدامات، دستگیری اسلم فاروقی در قندهار، چپه های متواتر توسط نیروهای امنیت ملی که در آن ۱۰۶ تن به شمول ۳۰ تن از اعضای ارشد گروه داعش خراسان دستگیر شدند و همچنان عملیات نیروهای خاص آمریکایی و افغان در شرق افغانستان شامل است. اعضای باقیمانده گروه داعش خراسان که بزرگترین مرکز آن در شمال کابل به رهبری شهاب المهاجر فعالیت می کرد، شهاب المهاجر را به عنوان رهبر خود انتخاب کردند. اگر شبکه حقانی به گروه دولت اسلامی خراسان کمک نمی کرد، این گروه در افغانستان نابود می شد.

المهاجر بزودی توسط رهبری بین المللی داعش در سوریه پذیرفته شد و به عنوان امیر داعش در ولایت خراسان تعیین شد که اصلاً خلافت گروه دولت اسلامی خراسان برای منطقه محسوب می شود. او به این ترتیب توانست مانند گذشته با استفاده از شبکه حقانی، در افغانستان و پاکستان قدرت خود را در این شبکه تروریستی افزایش دهد. گروه دولت اسلامی خراسان تاکنون توانسته است حملات زیادی را در داخل افغانستان انجام دهد، از جمله خروج نیروهای آمریکایی، سفارت روسیه و مراکز تجارتی پاکستان و چین را

هدف قرار داده است. آنها همچنان به حملات خود بالای مساجد و مراکز آموزشی اهل تشیع در بلخ، بغلان، کندوز، قندهار، هرات و کابل ادامه داده اند که در آن هزاران افغان شهید شده اند. آزار و اذیت افغان ها و جوامع افغانستان توسط طالبان، محیط مناسب را برای گروه دولت اسلامی خراسان ایجاد کرده است که به واسطه آن می توانند دسترسی و نیروی بشری خود را گسترش دهند.

تشکیلات

با آمدن داکتر ثناءالله برای اولین بار یک افغان به عنوان رئیس داعش در ولایت خراسان گماشته شد. از آن زمان تاکنون، تغییرات زیادی در این گروه تروریستی رخ داده و به شبکه های مخفی و محتاط در منطقه تبدیل شده است.

در حال حاضر، گروه دولت اسلامی خراسان دارای دو نهاد رهبری عمودی است.

- یعنی شورای رهبری موسوم به لجنه، که در ایالت بلوچستان پاکستان واقع است و،
- ساختار عملیاتی که رهبری آنرا ثناءالله غفاری امیر دولت اسلامی خراسان به عهده دارد، در ولایت کنر در شرق افغانستان زندگی می کند و به شهاب المهاجر نیز معروف است.

از نظر جغرافیایی، گروه دولت اسلامی خراسان دارای چهار شاخه فعال است که عبارتند از:

- گروه دولت اسلامی خراسان در افغانستان
- گروه دولت اسلامی خراسان در پاکستان
- گروه دولت اسلامی خراسان در آسیا مرکزی
- گروه دولت اسلامی خراسان در ایران

بر اساس استخبارات جمع آوری شده توسط جبهه متحد افغانستان تا ماه آپریل ۲۰۲۴، تعداد اعضای حاضر در تمام شاخه های گروه دولت اسلامی- ولایت خراسان در افغانستان به ۹ هزار نفر رسیده است و همچنان به سرعت در حال افزایش است. آنها ظرفیت عملیاتی برای حملات انتحاری، شورش و ترور در شهرها را به دست آورده اند و می توانند به تأسیسات دولتی یا مراکز اقتصادی در سراسر منطقه حمله کنند. آنها مخصوصاً در ایران متمرکز و موفق هستند و در دو سال گذشته انفجارهای بزرگ را در آنجا انجام داده اند.

گروه دولت اسلامی خراسان در پاکستان

شاخه خراسان دولت اسلامی در پاکستان در آغاز سال ۲۰۲۲ به رهبری شهاب المهاجر دوباره فعال شد. در پاکستان، امیر این شبکه احمد القریشی بلوچ است. او پیش از این در کنار داعش در سوریه جنگیده و روابط نزدیک با اعضای اصلی داعش در سوریه و عراق دارد. او همچنین روابط نزدیک با افراد مسلح بلوچ سنی در ایران دارد و افرادشان آزادانه بین بلوچستان پاکستان و شهرهای مرزی ایران با افغانستان و پاکستان رفت و آمد می کنند. در پایان سال ۲۰۲۳ بسیاری از اعضای فعال رهبری داعش از سوریه و عراق به منطقه

بلوچستان پاکستان و ولایت کنر افغانستان سفر کرده اند. در حال حاضر، بزرگترین و قوی ترین مرکز داعش در جهان، شبکه داعش در ولایت خراسان است که رهبری آن در بلوچستان پاکستان و اعضای عملیاتی آن در افغانستان مستقر هستند. نکته تعجب این است که اردو پاکستان گروه دولت اسلامی خراسان را هدف قرار نداده است، همچنان اعضای این گروه هنوز حملات بزرگ را در خاک پاکستان انجام نداده اند. در دو سال گذشته، سفر اعضای ارشد این گروه از طریق اقیانوس هند و دهلیزهای هوایی به پاکستان و از آن کشور به طور درامتیک افزایش یافته است. خارج از جنوب آسیای مرکزی و سوریه، دو کشور که بیشترین اعضای داعش در آنها دیده می شود ترکیه و پاکستان هستند. مقامات ترکیه اکنون تلاش زیادی برای تعقیب و هدف قراردادن داعش در خاک خود دارند و در سال ۲۰۲۳ در این هدف نیز موفق بوده اند. به هر صورت، قبل از آن، ترک ها به دقت با رهبری داعش برای تضعیف بشارالاسد در سوریه و جدایی خواهان گرد در عراق و سوریه کار میکردند.

مرکز قدرت گروه دولت اسلامی خراسان در ایالت بلوچستان پاکستان در نزدیکی اقیانوس هند و در مرز مشترک ایران و افغانستان قرار دارد. اعضای داعش مستقر در سوریه می توانند به راحتی، از خاک پاکستان، برای یکجا شدن به گروه دولت اسلامی در خراسان و برای حملات آینده استفاده کنند.

گروه دولت اسلامی خراسان در آسیا مرکزی

در آسیا مرکزی، گروه دولت اسلامی خراسان تا حد زیاد توسط افراط گرایان ازبک، که عمدتاً از ازبکستان میباشند، رهبری می شود. پس از شکست داعش در سوریه و عراق، اعضای باقی مانده داعش مخصوصاً افراد روسی زبان و اتباع آسیا مرکزی که در صفوف داعش فعال بودند، به افغانستان و پاکستان بازگشته اند. با افزایش تعداد این افراد، توانایی عملیاتی گروه دولت اسلامی خراسان نیز در کشورهای آسیای میانه به ویژه ازبکستان که به سرعت به سمت افراط گرایی پیش می رود، افزایش می یابد. با الهام از بازگشت طالبان، تعداد جوانان تندرو ازبک نه تنها در گروه دولت اسلامی خراسان بلکه در جنبش اسلامی ازبکستان در حال افزایش است. علاوه بر این، تقریباً تمام اعضای داعش که اهل ازبکستان هستند، از سوریه به افغانستان بازگشته اند و تلاش های خود را برای جذب افغان ها و ازبک ها ازبکستانی افزایش داده اند. مبلغین آنلاین آنها با استفاده از رسانه های اجتماعی، تعداد زیادی را در امتداد دریا از افغانستان جذب کرده اند. رادیو شریعت طالبان در مزارشریف نزدیک شهر ترمز در ازبکستان و در تخار نزدیک مرز تاجکستان فعال است. در کشور های آسیا مرکزی، ملایان طالبان که به زبان های ازبکی و فارسی صحبت می کنند، شنونده بسیار زیاد دارند که تعداد شان به صدها هزار میرسد.

همانطوریکه داعش از القاعده سرچشمه گرفت، گروه ازبک تباران دولت اسلامی خراسان نیز از جنبش اسلامی ازبکستان منشا گرفته است. در تابستان سال ۲۰۱۵ در ولسوالی ناوه ولایت غزنی افغانستان، عثمان غازی، معاون امیر جنبش اسلامی ازبکستان، علیه امیر خود عزیز یولداس که فرزند طاهر یولداس و بنیانگذار این جنبش بود و در آن زمان این جنبش را رهبری میکرد، دست به شورش زد. عثمان غازی و هوادارانشان که در آن زمان تعدادشان به ۶۰ جنگجو می رسید، به داعش بیعت کردند و از عزیز خواستند که بیعت کند

و او را به عنوان امیر قبول کند. عزیز و تقریباً چهل تن از افرادی انکار کرد. سپس عثمان غازی همه آنها را زندانی کرد و ۴۰ جنگجو و تمام خانواده عزیز به شمول مادر، همسر و پسر یک ساله عزیز را کشت. عزیز خوشبخت بود که به کمک یک گروه طالبان افغان نجات یافت و سپس عثمان و افرادی را کشتند. عزیز یولدش رهبر جنبش اسلامی ازبکستان در سال ۲۰۲۰ توسط نیروهای افغان در فاریاب افغانستان کشته شد.

این آغاز فعالیت گروه ازبکها در گروه دولت اسلامی خراسان بود و از آن زمان تاکنون صدها ازبک به داعش و دولت اسلامی خراسان پیوسته اند و این جلب و جذب هنوز ادامه دارد. پیش از این، جذب اعضای تاجک در صفوف گروه دولت اسلامی خراسان رایج نبود، اما در پایان سال ۲۰۲۲ شبکه های استخدام در تاجکستان فعال شد. آنها از طریق این شبکه ها، افراط گرایان زیادی را جذب کردند و برای آموزش به افغانستان و دره تیراه در پشاور فرستادند. این دره مرکز اصلی استخدام و آموزش گروه دولت اسلامی خراسان در تمام منطقه است.

در ماه مارچ سال جاری، گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان حمله بزرگ را در شهر مسکو روسیه انجام داد. اما پیش از این، به تاریخ پنجم ماه دسمبر سال ۲۰۲۲، داعش به سفارت روسیه در افغانستان حمله انتحاری انجام داد که در نتیجه آن ۲ کارمند سفارت و ۸ افغان کشته شدند. این حملات، تمرکز رو به افزایش این گروه تروریستی بر روسیه و آسیای مرکزی را نشان میدهد. در حال حاضر، گروه دولت اسلامی خراسان اراده قوی برای انجام حملات در ازبکستان، تاجکستان و قزاقستان دارد. آنها در دو سال گذشته، یک تعداد شبکه های مخرب را ایجاد کرده اند و مطابق اهداف شان تعداد زیادی از افراط گرایان را جلب نموده اند. بر اساس گزارش های استخباراتی، داعش در حال حاضر توانایی انجام حملات انتحاری در ازبکستان و قزاقستان را دارد و تلاش می کند همین ظرفیت را در تاجکستان ایجاد کند. فعلاً، دولت اسلامی یا داعش از کشورهای آسیای مرکزی بیش از ۶۰۰۰ عضو دارد که در سراسر جهان فعال هستند، و گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان بیش از ۱۰۰۰ جنگجوی ازبکستانی و بیش از ۹۰۰ جنگجوی تاجکستانی دارد که عمدتاً در افغانستان فعالیت می کنند، اما شبکه های آنها تا پاکستان و آسیای مرکزی گسترش می یابد.

ظرفیت های عملیاتی داعش در ایران

گروه دولت اسلامی خراسان در جریان سال ۲۰۲۳ حضور خود را در ایران تقویت کرد و حملات تروریستی بزرگ را در آن کشور انجام داد. شبکه ایرانی این گروه توسط عبدالمتین معروف به حمزه المهاجر رهبری میشود و چند سال است که در بیرجند و مشهد زندگی می کند. وی چندین بار از طریق ایران به بهانه زیارت کربلا به عراق و سوریه سفر کرده و با رهبری داعش هماهنگی کرده است. او شهروند ولایت کابل است و از دوستان نزدیک شهاب المهاجر رهبر گروه خراسان میباشد.

گروه داعش در خراسان از خاک ایران برای سفر به خاورمیانه استفاده می کند و اینکه تعداد زیادی از واحدهای آنها از سوریه رسیده اند، به آنها دستور داده شده تا برای عملیات تروریستی در ایران آمادگی ها خود را افزایش دهند. در دو سال گذشته، دولت اسلامی با افراد بانفوذ بلوچ های ایرانی در شهرهای اصفهان،

بلوچستان و مشهد روابط ایجاد کرده است که اکنون با گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان برای انجام حملات علیه اهداف ایرانی همکاری می کنند. این شاخه ایرانی به اندازه کافی مواد انفجاری و اسلحه را از بلوچستان پاکستان و افغانستان به ایران منتقل کرده است تا بتواند ذخیره برای حملات بعدی داشته باشد. علاوه بر این، دولت اسلامی خراسان روابط نزدیک با گروه های جدایی طلب بلوچ سنی از جمله جیش العدل برقرار کرده است. جیش العدل اکنون از گروه خراسان کمک می خواهد تا افراد انتحاری را در عملیات خود علیه دولت ایران مستقر کند. همکاری گروه دولت اسلامی خراسان و جیش العدل ممکن است روابط گروه خراسان را با جوامع بومی ایران تقویت کند.

جیش العدل و انصار الفرقان، که یک گروه دیگر مسلح سنی است، هر دو از جدایی خواهان بلوچ و جوامع مظلوم سنی که از چهار دهه بدینسو تحت آزار و اذیت قرار گرفته اند و به دنبال انتقام از رژیم شیعه ایران هستند، جلب و جذب می کنند. قبایل بلوچ که تصمیم گرفتند به گروه دولت اسلامی خراسان کمک کنند، یک وسیله و دروازه ورود این گروه به ایران، پاکستان و بعضی مناطق در جنوب افغانستان است، زیرا این افراد دارای اسناد هویت این سه کشور هستند و با تمام راهای قاچاق در دشت های بلوچستان در پاکستان، نیمرز در افغانستان و بلوچستان در ایران آشنا هستند.

صلاح الدین فاروقی، رهبر گروه جیش العدل ایران، بتاريخ سوم ماه جون سال جاری در نزدیکی سرحد ایران و پاکستان با گروه دولت اسلامی خراسان بیعت کرد. با این کار، گروه خراسان دولت اسلامی قوی تر می شود و دسترسی آنها به ایران و حملات آنها در آن کشور افزایش می یابد. این می تواند روابط منطقه ای را نیز تحت تأثیر قرار دهد. این گروه پیش از این به داعش برای انتقال جنگجویانش به ایران کمک کرده بود. با پیوستن گروه های کوچک به داعش، خشونت در منطقه به اوج خواهد رسید.

شورای عالی رهبری (معروف به لجنه)

در سالهای ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ دولت اسلامی با موانع زیادی روبرو شد و تعداد زیادی از رهبران خود را از دست داد، به همین دلیل بسیاری از رهبران این گروه از سوریه و عراق به افغانستان و پاکستان نقل مکان کردند و اکنون تحت حمایت داعش در ولایت خراسان فعالیت می کنند. در وسط سال ۲۰۲۳، آنها مشترکاً یک شورای رهبری جدید را در ایالت بلوچستان پاکستان برای تقویت گروه خراسان داعش و گسترش عملیات آن در سطح بین المللی ایجاد کردند. در حال حاضر این شورا توسط ۱۲ نفر که از ۶ کشور میباشند رهبری می شود. این مرجع عالی تصمیم گیری گروه دولت اسلامی خراسان است که به عنوان کمیته رهبری سیاسی و مذهبی این گروه نقش دارد. آنها دارای تجربه، دانش، و تخصص میباشند و همچنان از حمایت شبکه های بین المللی مستفید هستند. بنابراین، این گروه نه تنها در افغانستان بلکه در سرتاسر جهان در حال تبدیل شدن به یک تهدید پیچیده تر، باظرفیت تر و پایدارتر است. از آنجا که گروه دولت اسلامی خراسان در تمام جهان اعضا دارد، به همین دلیل است که آنها به همه چیز دسترسی دارند. فعلاً این شورا توسط شیخ انصار الشامی رهبری میشود که اصلاً اهل سوریه است و در سال ۲۰۱۴ به داعش پیوسته است و پیش از آن در عراق عضو شبکه القاعده بود.

مطابق رسوم خلافت که در آن یک گروه از مردم برای مشاوره در امور جاری جامعه اسلامی شامل می‌باشد، امیر گروه خراسان دولت اسلامی کوشش کرد تا همچون افرادی را جمع کند و از آنان یک شورا تشکیل دهد. این بدان معنی است که اقدام بعدی او ممکن این باشد که خود را به عنوان خلیفه آینده اعلام کند، زیرا اهمیت شاخه او در مقایسه با شاخه های دیگر در خاورمیانه روز به روز بیشتر می شود. فعلاً چیز که برای خلیفه شدن ندارد این است که یک منطقه وسیع را تحت کنترل خود بیاورد و آن را به حیث مرکز خود اعلام کند. رهبری گروه دولت اسلامی خراسان از کشته شدن و بازداشت شدن در امان بوده است. به طور مثال، در سه سال گذشته، آنها تنها یک فرد کلیدی را که رهبری شبکه را در هرات افغانستان بر عهده داشت، از دست داده اند. اعضای رهبری این گروه، خصوصاً آنهایی که از سوریه منتقل شده اند، افراط گرایان مذهبی آزمایش شده ای هستند که به اهداف خود بسیار متعهد هستند. آنها همچنان این تجربه را دارند که چگونه خود را از کشته شدن و دستگیری نجات دهند. اما از سوی دیگر این نیز درست است که ایران، افغانستان، پاکستان و کشورهای آسیای میانه نتوانسته اند جلوی پیشرفت این گروه را بگیرند و از جذب جوانان (زن و مرد) جلوگیری کنند. این نشان دهنده موفقیت گروه دولت اسلامی ولایت خراسان است و با اهداف بزرگ پیش میروند، بنابراین ممکن است به موفقیت خود ادامه دهند.

جلب و جذب گروه دولت اسلامی خراسان در جنوب آسیای مرکزی

موجودیت رژیم های استبدادی و ظالم در پاکستان، ایران، افغانستان و برخی کشورهای آسیای میانه دلیل اصلی پیوستن جوانان به گروه دولت اسلامی خراسان است. بر اساس این تحلیل، سه دلیل عمده برای پیوستن جوانان به گروه دولت اسلامی خراسان وجود دارد:

الف: احساس بی عدالتی: اکثر این مردان هستند که از سیاست و پالیسی های حکومت خود متاثر شده اند، چه از نظر فیزیکی و چه اقتصادی، در جوامع خود مظلوم هستند.

ب: اقتصاد: در این تحلیل روشن شد که اکثریت جوانان که به گروه دولت اسلامی خراسان پیوسته اند، فرصت کم و یا هیچ فرصت برای تحصیل، کار و زندگی با خانواده خود ندارند، بنابراین از زندگی خسته شده، و به منظور رهایی از این وضعیت، جرئت پیدا کرده و به این گروه یکجا میشوند. بسیاری از آنها عامل فقر خود را به فساد دولتی یا نابرابری تحمیل شده توسط نخبگان در جوامع خود نسبت می دهند. این واقعیت به ویژه در آسیای مرکزی، ایران و پاکستان صدق میکند، جایی که یک فیصد از ثروتمندترین افراد این کشورها نخبگان رژیم را تشکیل می دهند.

ج: شستشوی مغزی یا ایدئولوژی: بر اساس دو دلیل که قبلاً ذکر شد، افراد این جوامع با خطر شستشوی مغزی فکری و عقیدتی مواجه هستند. آنها از راهها مختلف به دولت اسلامی خراسان و دیگر گروه ها یکجا میشوند. یکی از راهها و پلتفرم های کامیاب، گروه های مذهبی یا مدارس اطرافی هستند که به این افراد احساس هویت، عضویت و هدف می دهند. چنین افرادی که به این گروه ها می پیوندند بسیار تندرو و ناراضی هستند و به همین دلیل نیرو اصلی جنگی این گروه ها را تشکیل می دهند.

لازم نیست که این افراد از ابتدا در گروه دولت اسلامی خراسان عضویت داشته باشند، بلکه ابتدا یا طالبان هستند و یا نیز با گروه های دیگر ارتباط دارند که بعداً به گروه خراسان یکجا میشوند. بعداً به دلیل تنوع و جذب بین المللی به گروه دولت اسلامی خراسان یکجا میشوند. تقریباً تمام اعضای فعلی عملیاتی افغان گروه خراسان قبلاً با طالبان یا شبکه حقانی بودند. جنگجویان پاکستانی و ایرانی آنها نیز همین داستان را دارند. با این حال، افراد جدید آنها یا اعضای سابق طالبان یا القاعده هستند، و یا افراد غیروابسته هستند. اینها افراد آسیب پذیر هستند که به دنبال اهمیت و ارزش در جستجوی راه بیرون رفت از جوامع خود هستند. برعکس، همه اعضای طالبان از مدارس دینی می آیند که در سن کم جذب شده اند.

استراتژی استخدام

وعده خلافت قوی مسلمانان، احساس عضویت و نابود ساختن فساد در جوامع مسلمانان پیام های مهم و جذاب برای افراد تازه جذب شده است. همچنان به آنها امتیازات مالی، مقام ها و فرصت ها برای کسب شهرت داده می شود. تنوع ملت ها، اقوام و قومیت های مختلف در گروه دولت اسلامی خراسان، پیام کلیدی آنها را تقویت میبخشد، گسترش میدهد و باعث جذب جنگجویان جوان میشود. گروه خراسان از زبان های زیاد از جمله عربی، انگلیسی، اردو، فارسی، پشتو و ترکی برای استخدام استفاده می کند. گروه دولت اسلامی خراسان با استفاده از اختلافات منطقه ای، نارضایتی و بی عدالتی های اقتصادی، از رسانه های اجتماعی برای گسترش تبلیغات خود استفاده می کند. در حال حاضر، جذب این گروه توسط شیخ حذیفه البغدادی انجام می شود که ۹ سال پیش به داعش پیوست و قبل از سفر به منطقه خراسان در لیبیا و عراق فعالیت می کرد. اکنون که گروه خراسان قومیت ها بیشتر را در کنار خود دارند، از این افراد به عنوان مأموران اصلی جذب و تبلیغ برای دسترسی به جوامع خود، به ویژه در افغانستان و آسیای میانه استفاده می کنند.

پلان های آینده

گروه دولت اسلامی خراسان بر بنیاد یک شعار تأسیس شده است: تأسیس خلافت در ولایت خراسان. همانطوریکه در حدیث شریف پیش بینی شده است که فتح نهایی مسلمانان از خراسان ظهور میکند که در اصل نام باستانی افغانستان امروزی است. گروه خراسان پلان دارد که اداره طالبان را تضعیف کند، در ایران بی نظمی را ایجاد کند، و در آسیا مرکزی یک محیط مناسب ایجاد کند تا بتواند توسط گروه های شورشی، مناطق کوچک را تحت کنترل خود بیاورد و همزمان در کنار پیشرفت خود، این گروه ها را متحد سازد.

از حملات گروه های یاغی تا تبلیغات فعال، استخدام و غیراسلامی و فاسد خواندن حکومت های محلی، گروه دولت اسلامی خراسان استراتژی چندبعدی برای بی اعتبار کردن و بدنام کردن آنها، اختیار کرده است. آنها به حملات خود در غرب خارج از میدان جنگ فعلی ادامه می دهند تا افراد جدید جذب کنند و اعتبار خود را در میان مذهب پرستها تندرو و افراط گرایان دینی تقویت کنند. فعلاً آنها بالای ایران، آسیای مرکزی و افغانستان متمرکز شده اند و همزمان به حملات خود در آمریکا، اروپا و روسیه ادامه می دهند. آنها ممکن است در دو سال آینده به یک تهدید بزرگ برای اداره طالبان و همچنان یک تهدید امنیتی بزرگ

برای ایران و آسیای مرکزی تبدیل شوند. گروه خراسان از نیرو فکری، نیرو بشری و جذب برای انجام حملات در اروپا و آمریکا برخوردار است و آنها این توانایی را در افغانستان و ایران نیز ثابت کرده است.

اقدامات لازم

تلاش های مشترک سیاسی، استخباراتی و نظامی میتواند ظرفیت های گروه دولت اسلامی را متاثر سازد. سه نکته زیر راه حل های طویل المدت را پیشنهاد می کند:

۱: مؤثرترین راه مبارزه با داعش و گروه های مشابه در جهان، اتحاد کشورهای اسلامی و مبارزه با آنها با اتحاد و هماهنگی است. یکی از دلایل اصلی بقا گروه ها تروریستی، دولت های است که از این گروه ها به عنوان گروه های جنگ نیابتی خود استفاده می کنند. مثلاً، امروز، رهبری القاعده در ایران و جنگجویان آنها در افغانستان از پناهگاههای امن برخوردار است که بقا، احیا و رشد قوی این گروه را تضمین می کند. در پاکستان، شورای گروه دولت اسلامی - ولایت خراسان به گونه ای دیده می شود که گویا برای پاکستان تهدیدی محسوب نمیگردد، با این حال مرکز مهم این گروه است و می تواند در آینده به گروه خطرناک و مرگبار برای جهان تبدیل شود.

۲: قضیه کشورهای غربی هم همینطور است. آنها یک گروه افراطی را در مقابل گروه دیگر افراطی حمایت و تقویت میکنند، و سپس همه ما با هر دو وارد مبارزه میشویم. این واقعیت به ویژه طالبان امروز در افغانستان را بهتر واضح ساخته است. کشورهای مسلمان از مشروعیت گرفته تا نیروی بشری، تکنالوژی و تخصص تا شکست دادن گروه های مانند طالبان، القاعده و دولت اسلامی خراسان را در اختیار دارند. اگر در همه موضوعات نمیشود، حداقل باید در مسایل مانند مبارزه با تروریسم مشترکاً کار کنیم. به دلیل تروریسم ما در جنگ مستقیم با ادیان دیگر هستیم. تروریسم عامل اصلی مداخله قدرت های خارجی در کشورهای اسلامی است. تروریسم عامل اصلی نفرت بین سه ادیان ابراهیمی (اسلام، مسیحیت و یهودیت) است، بنابراین این ادیان دلیل زیاد برای مبارزه با یکدیگر ندارند، بلکه دلایل زیاد برای همکاری و کار مشترک با یکدیگر دارد.

۳: کشورها غربی مخصوصاً آمریکا و انگلیس می توانند به قدرت های منطقه در مبارزه با تروریسم کمک کنند. بهتر است کشورهای غربی رسوم و ارزش های محلی خود را به دیگران تحمیل نکنند. کشورهای غربی در مبارزه موثر با تروریسم باید به برخی از مسائل استراتژییک سیاسی توجه کنند، مانند مسئله فلسطین که برای مسلمانان بسیار ارزش دارد. منافقت واضح رهبران اسلامی و غربی در مسئله غزه دلایل تازه و جدید را برای رشد تروریسم و جذب جنگجویان، جمع آوری منابع و یافتن حامیان مالی جدید فراهم کرده است. رفتار و سیاست ها اسرائیل که آمریکا از آن حمایت میکند، دلایل و انگیزه های است که تروریسم را زنده نگه داشته است. امروز، افراطیت فقط یک چالش برای مسلمانان نیست، بسیاری از سیاسیون راست افراطی در آمریکا و اروپا همان کارهای را می کنند که رهبران طالبان و القاعده انجام می دهند. اظهارات نخست وزیر هالند نمونه مهم از این است که چگونه برخی از رهبران غربی اکنون علیه سایر ادیان مانند البغدادی صحبت می کنند. افراطیت در غرب منجر به افراطیت در شرق خواهد شد.

استخدام نیرو برای گروه های تروریستی از جوامع محلی صورت میگیرد، و تنها بهترین راه برای از بین بردن آینده گروه ها تروریستی، همکاری با افراد دیگر از همان جامعه است. یک ضرب المثل فرانسوی است که می گوید "کی میتواند یک افغان را شکست دهد، جواب این سوال این است که ۲ افغان دیگر میتواند یک افغان را شکست دهد". بزرگترین مرکز تروریسم و مرکز آینده جذب تروریسم افغانستان است و تنها راه پایان دادن به آن حمایت از افغان ها است تا آنها بتوانند بجای طالبان یک حکومت مسئول و متحد با بقیه جهان ایجاد نمایند. ما می خواهیم به تروریسم پایان دهیم، اما نمی توانیم به تنهایی این کار را انجام دهیم. ما نیازمند کمک کشورهای اسلامی و کشورهای غربی هستیم که در گذشته با ما همکاری داشته اند. ما به سرباز و جت جنگی نیاز نداریم. ما نیاز به حمایت سیاسی داریم تا بدانند ما برای آزادی می جنگیم. در افغانستان، مردم مخالف تروریسم اکثریت مطلق هستند و برای اتحاد نیاز به رهبری و استراتژی دارند. این چیزی است که ما در جبهه متحد افغانستان روی آن متمرکز هستیم و برای رسیدن به این هدف به متحدان نیاز داریم.

نتیجه گیری

همه گروه های تروریستی اهداف و روش های مشترک دارند. آنها فقط در هویت و روش خود متفاوت هستند. دولت اسلامی مدعی خلافت است که یک مفهوم دینی و سیاسی است و کل جهان اسلام را در بر می گیرد، در حالی که امارت اسلامی طالبان یک سازمان یا استراتژی سیاسی و نظامی است که در بعضی مناطق جغرافیایی اجرا می شود. با این کار، طالبان از حمایت از گروه القاعده که یک اجندا بین المللی دارد و دیگر گروه های که اجندا منطقه ای دارند، دست بر نمی دارد. بر اساس مفکوره شستشوی مغزی طالبان در مدارس، که اساس عقاید نیهیلیستی (انکار همه چیز) را تشکیل می دهد، باعث جذب افراد به گروه های تروریستی می شود. بازگشت طالبان در افغانستان انگیزه قوی به گروه های کوچک تروریستی داده است که برای پیروزی می جنگند. علاوه بر این الهام، کنترل طالبان بر افغانستان، حمایت زمانی، مکانی و مادی برای تروریسم فراهم می کند، چیزی که نیروهای افغان و نیروهای ائتلاف به رهبری ایالات متحده از آن جلوگیری کرده بود. نبود برنامه مشترک برای مبارزه با تروریسم به گروه ها تروریستی فرصت بی نظیر داده است تا نیروی بشری خود را بسازند، آزادانه در مناطق ما گشت و گذار میکنند و به زودی به ایالات متحده آمریکا نیز خواهند رسید. بیایید با هم کار کنیم و قبل از اینکه خیلی دیر شود از بحرانهای آینده جلوگیری کنیم.

ساختار سلسله مراتب دولت اسلامی در ولایت خراسان

